

Зелені облигації як інструмент залучення фінансування в проекти екологічного спрямування

*Заступник начальника Управління
реформування сфери енергоефективності
та енергозбереження Держенергоефективності*

АНДРІЙ ФРОЛОВ

НАЦІОНАЛЬНІ ЦІЛІ В ЕНЕРГЕТИЧНІЙ ПОЛІТИЦІ

Енергетична стратегія України на період до 2035 року

Розпорядження КМУ №605-р від 18.08.2017

25%

енергії, виробленої з ВДЕ

в загальній структурі первинного постачання енергії

на 20%

зниження викидів CO2 екв.

в кінцевому споживанні палива від рівня 2010 р.

ПОТРЕБИ В ІНВЕСТИЦІЯХ

\$ 73 млрд

**потенціал залучення
зеленого фінансування
в Україну до 2030 року***

* за оцінками IFC

ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ

**ДЕРЖАВНІ ЦІЛЬОВІ
ПРОГРАМИ/ФОНДИ**

**СПЕЦІАЛЬНІ
КРЕДИТНІ ЛІНІЇ**

**ЕНЕРГОСЕРВІСНІ
КОНТРАКТИ**

ГРАНТИ

ЗЕЛЕНІ ОБЛІГАЦІЇ

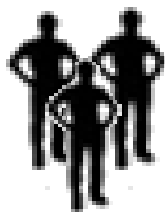

СУТНІСТЬ ЗЕЛЕНИХ ОБЛІГАЦІЙ

борговий фінансовий інструмент,
кошти від продажу якого спрямовуються
виключно на фінансування або рефінансування
«зелених» проектів

ОСНОВНІ ПОКУПЦІ

цільові інституційні
та соціально-відповідальні інвестори

ЗЕЛЕНІ ОБЛІГАЦІЇ ЯК НОВИЙ ФІНАНСОВИЙ ІНСТРУМЕНТ НА СВІТОВОМУ ФОНДОВОМУ РИНКУ

НАПРЯМИ «ЗЕЛЕНИХ» ПРОЕКТІВ

розвиток відновлюваних джерел енергії
використання альтернативних видів палива
ефективність використання енергії
підвищення теплоізоляції житлових будинків утилізація
та переробка відходів
екологічно чистий транспорт
ефективне використання земельних ресурсів
збереження флори і фауни, водних ресурсів
адаптація до змін клімату

ПРИНЦИПИ ЗЕЛЕНИХ ОБЛІГАЦІЙ

Процес оцінки
і вибору проектів

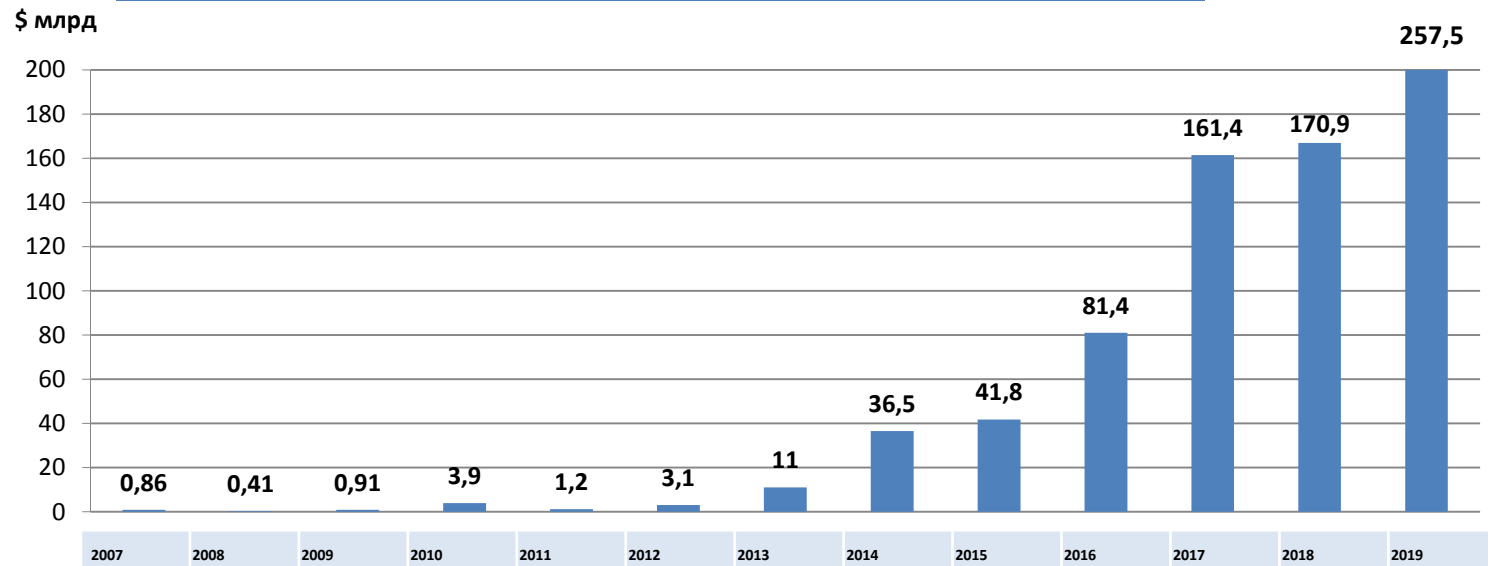
Використання
коштів

Управління
коштами

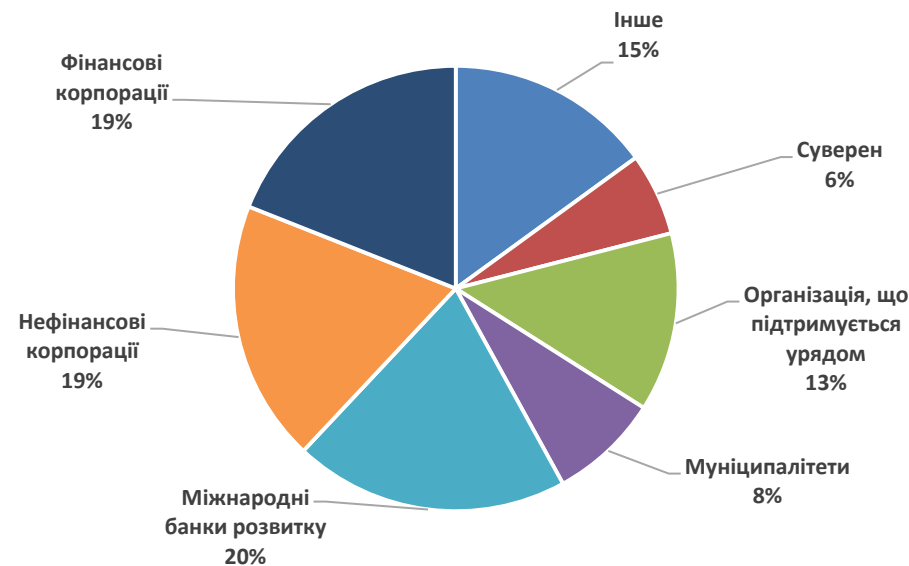
Звітність

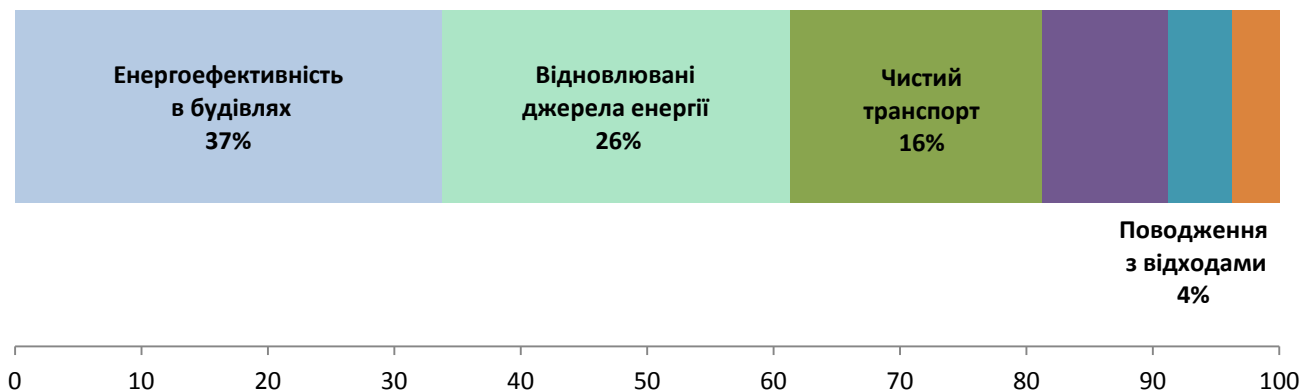
ДИНАМІКА РОЗВИТКУ СВІТОВОГО РИНКУ

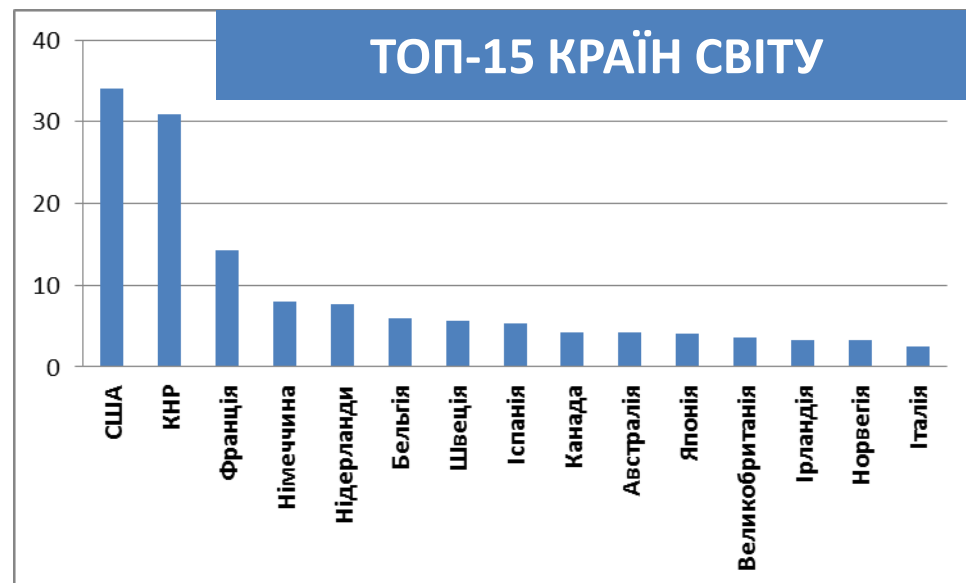
В РОЗРІЗІ ЕМІТЕНТІВ

В РОЗРІЗІ СЕКТОРІВ

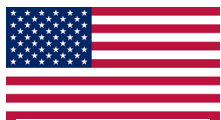

ТОП-15 КРАЇН СВІТУ

МОДЕЛЬ 1 - БІЛЬШІСТЬ РИНКІВ

США

ЄС

- 1. Зелені облігації не розрізняються від звичайних в регуляторних режимах. Однакові вимоги щодо реєстрації та розкриття інформації застосовуються до обох типів цінних паперів (відрізняється лише порядок розкриття інформації щодо використання надходжень).*
- 2. Формуються добровільні рекомендації до випуску зелених облігацій.*

МОДЕЛЬ 2 - ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ

КИТАЙ

ІНДІЯ

- 1. Зелені облігації відокремлені від звичайних в регуляторних режимах.*
- 2. Формуються керівні принципи та рекомендації щодо випуску зелених облігацій.*
- 3. Не вимагається сертифікація облігацій як зелених незалежною стороною.*

СТИМУЛИ ДЛЯ РОЗВИТКУ РИНКУ ЗЕЛЕНИХ ОБЛІГАЦІЙ

США

- звільнення від податку муніципалітетів-емітентів;
- надання прямих грошових субсидій муніципалітетам від уряду з метою зниження процентної ставки по зеленим облігаціям;
- надання податкових кредитів (інвестори в цінні папери отримують податковий кредит, а муніципалітети-емітенти не платять відсотків).

КИТАЙ

- Центральним банком при розрахунку ліквідності банків не враховуються банківські кредити на придбання зелених облігацій, пропонується пільгове ставлення до таких кредитів при розрахунках достатності капіталу банків.
- Єврокомісія також неодноразово наголошувала про наміри знизити вимоги до капіталу для екологічно спрямованих банківських інвестицій.

БРАЗИЛІЯ

- звільнення від податку організацій-емітентів зелених облігацій, що реалізують проекти у сфері вітроенергетики.

ІНДІЯ

- діють державні програми підтримки проектів на забруднених земельних ділянках – brownfields (пільги надаються організаціям та муніципалітетам у разі проходження державної реєстрації проекту).

ФРАНЦІЯ

Випуск суверенних зелених облігацій під державні цільові проекти

ПОЛЬЩА

Випуск суверенних зелених облігацій для видачі кредитів через банківську систему

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ

Спеціально утворений державний інвестиційний банк (GIB) стимулює ринок зелених облігацій

НІМЕЧЧИНА

Банк-емітент з державним капіталом надає зелені кредити під низький відсоток

КИТАЙ

*Розвиток власної "зеленої" біржі
Оцінка "еко-чистоти" проекту не за певною нормою, а в порівнянні з іншими проектами на певній території*

ІНДІЯ

Надання зелених кредитів компаніям, що звітують за використання залучених коштів щоквартально

АВСТРАЛІЯ

Випуск зелених облігацій у національній валюті

ФІДЖИ

НІГЕРІЯ

ДОПОМОГА МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Світовий банк

надання технічної допомоги урядам країн у випуску суверенних зелених облігацій

Міжнародна фінансова корпорація

надання допомоги урядам країн у розробці керівних принципів та процедур для ринку зелених облігацій

Європейський інвестиційний банк

надання допомоги в створенні рамок для зелених облігацій та критеріїв «зеленості» проектів

Зелений кліматичний фонд

надання країнам, що розвиваються, фінансування під випуск зелених облігацій

ОСОБЛИВОСТІ ЕМІСІЇ ЗЕЛЕНИХ ОБЛІГАЦІЙ

БАР'ЄРИ РОЗВИТКУ РИНКУ ЗЕЛЕНИХ ОБЛІГАЦІЙ

1

Визначитися з проектом та активами
Проект повинен відповідати критеріям «зеленості»

2

Організувати незалежну експертизу
Емітент має звернутися до незалежних експертів, які можуть видати відповідні підтвердження щодо «зеленості» проекту

3

Встановити процедури контролю та звітності
Емітент має контролювати процес реалізації проекту і бути готовим в будь-який момент показати, як саме він виконується. Прозорість має важливе значення

4

Випуск цінних паперів

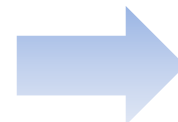
5

Моніторинг використання доходів і надання щорічного звіту

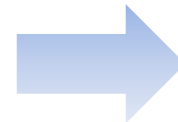
Green Bonds Principles

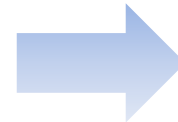
необізнаність емітентів щодо міжнародних принципів зелених облігацій та їх застосування

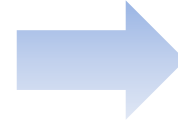
відсутність національних стандартів та керівних процедур щодо випуску зелених облігацій, моніторингу, звітності

брак знань щодо підготовки та оцінки інвестиційних проектів екологічного спрямування

відсутність ринку незалежних оцінювачів/верифікаторів на ринку зелених облігацій

нерозвиненість фондового ринку та низькі кредитні рейтинги емітентів України

відсутність цілісної державної політики запровадження та розвитку ринку зелених облігацій

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО
З ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ
ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

Встановлено ціль
щодо створення умов для
запровадження ринку зелених
облігацій в Україні до 2020 року

*пп. 68, 152 Плану заходів з реалізації етапу
«Реформування енергетичного сектору
до 2020 року» Енергетичної стратегії
України до 2035 року*

Постійно-діюча
Комунікаційна Платформа
**МІЖВІДОМЧА РОБОЧА
ГРУПА**

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ З ЦІННИХ
ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА
ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ
ГРОМАД ТА ТЕРИТОРІЙ

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ ТА
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

МІНІСТЕРСТВО ІНФРАСТРУКТУРИ

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ

ПРОФІЛЬНИЙ КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ
РАДИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА

ОФІС ІЗ ЗАЛУЧЕННЯ ТА
ПІДТРИМКИ ІНВЕСТИЦІЙ КМУ

ОФІС РЕФОРМ КМУ

МУНІЦИПАЛІТЕТИ

БАНКІВСЬКИЙ СЕКТОР

КОМПАНІЇ

МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

ПРОЕКТИ МІЖНАРОДНОЇ
ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГИ

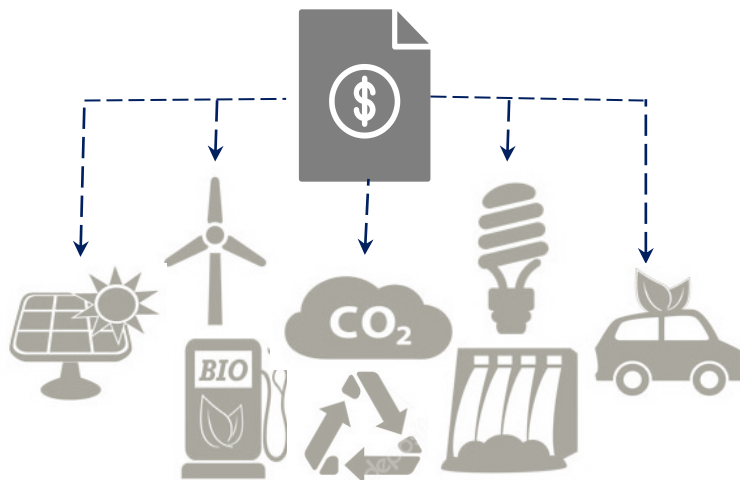
НЕУРЯДОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Закон України щодо спрощення залучення інвестицій та запровадження нових фінансових інструментів 738-IX від 19.06.2020

1 Введення в обіг зелених облігацій як окремого підвиду цінних паперів

2 Запровадження поняття проектів екологічного спрямування та основ їх таксономії

3 Встановлення кола емітентів зелених облігацій та правового режиму їх емісії

4 Захист прав інвесторів, які вкладають кошти у зелені облігації

ЕМІТЕНТ НЕ МАЄ ПРАВА ВЧИНЯТИ БУДЬ-ЯКІ ДІЇ З:

- X** дострокового припинення **X** скасування
- X** іншої втрати прав на проект екологічного спрямування, а також їх обтяження

5 Принцип цільового використання коштів, залучених від емісії зелених облігацій

ЕМІТЕНТ ЗОБОВ'ЯЗАНИЙ ЗАБЕЗПЕЧИТИ:

цільове використання надходжень на фінансування та/або рефінансування витрат проектів екологічного спрямування,

6 Принцип розкриття інформації щодо реалізації та фінансування проектів екологічного спрямування

ЕМІТЕНТ ДОДАТКОВО ПОДАЄ ВІДОМОСТІ:

- 1** В ПРОСПЕКТІ ЕМІСІЇ щодо характеристик проекту, оцінки його впливу
- 2** В РІЧНОМУ ЗВІТІ щодо використання залучених коштів

1

СТВОРЕННЯ ПРАВОВИХ ПЕРЕДУМОВ ДЛЯ ЗАПРОВАДЖЕННЯ РИНКУ

розробка національного керівництва щодо зелених облігацій відповідного міжнародним принципам

встановлення порядку відбору та супроводження проектів екологічного спрямування, які реалізуються за кошти державного і місцевих бюджетів

запровадження національних стандартів, нормативів і правил щодо розкриття інформації емітентами зелених облігацій, принципів звітності

встановлення режиму акредитації зовнішніх верифікаторів та оцінювачів зелених облігацій

запровадження в національному законодавстві стимулів для розвитку ринку зелених облігацій та розробки відповідних державних цільових програм

підготовки законодавства про сек'юритизацію та забезпечені облігації, яке враховує особливості зелених облігацій

2

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ НА РИНОК

підвищення обізнаності зацікавлених сторін щодо запровадження ринку зелених облігацій в Україні

підтримки підготовки та реалізації пілотних проектів з випуску зелених облігацій різними категоріями емітентів

сприяння створенню внутрішнього інвестиційного попиту на вкладення в зелені облігації з боку різних категорій потенційних інвесторів, залучення місцевого населення та локальних інституційних інвесторів

залучення до співробітництва міжнародних банків розвитку в питаннях підвищення кредитної якості зелених облігацій українських емітентів та інвестування в зелені облігації

сприяння просуванню національних емітентів зелених облігацій на зовнішні ринки капіталу

проведення виїзних презентацій випусків (роуд шоу) на зовнішніх ринках капіталу з метою підтримки випусків суверенних та муніципальних зелених облігацій

3

СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ РИНКУ ЗЕЛЕНИХ ОБЛІГАЦІЙ

усунення бар'єрів для розвитку вторинного ринку облігацій, зокрема, для підвищення ліквідності зелених облігацій на ринку

запровадження платформи з відбору проектів екологічного спрямування, зокрема проектів національного значення, під які можуть бути здійснені емісії суверенних зелених облігацій

створення технічного офісу з проведення експертизи та супроводу проектів екологічного спрямування, які фінансуються за кошти державного і місцевих бюджетів

налагодження співробітництва із зарубіжними інвестиційними компаніями та донорськими фондами з питань залучення «зеленого» фінансування

сприяння створенню «зеленого» сегменту на базі фондових бірж України для здійснення лістингу зелених облігацій

організації та проведення навчальних програм для учасників ринку

1 ЕТАП
(2021-2022 рр.)

створення правових
передумов для
запровадження ринку зелених
облігацій, запуск ринку

2 ЕТАП
(2022-2023 рр.)

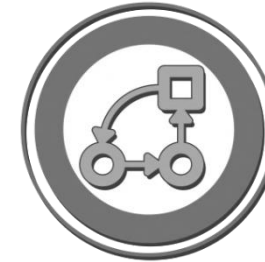
сприяння розвитку ринку
зелених облігацій
та залученню інвестицій
на ринок

запровадження керівних процедур,
правил та стимулів для ринку зелених
облігацій (відповідних міжнародним)

проведення інформаційних
кампаній щодо запровадження
ринку зелених облігацій

формування пулу проектів
екологічного спрямування
національного значення

налагодження співробітництва
з міжнародними фінансовими
організаціями, фондами

підготовка і реалізація пілотних
проектів з випуску зелених облігацій
різними категоріями емітентів

залучення міжнародних банків
розвитку до інвестування в зелені
облігації України

створення технічного офісу з
експертизи проектів
екологічного спрямування

усунення бар'єрів та створення
сприятливих умов для залучення
фінансування на ринок

1 ЕТАП

2 ЕТАП

АСПЕКТ	УРЯД	МУНІЦИПАЛІТЕТИ	СПЕЦІАЛІЗОВАНА УСТАНОВА, УТВОРЕНА УРЯДОМ	ПІДПРИЄМСТВА	ФІНАНСОВІ УСТАНОВИ
ВЛАСНА КРЕДИТОСПРОМОЖНІСТЬ*	Найвища можлива	1 ступінь нижче суверена	Рівень суверена	1-2 ступені нижче суверена	1-2 ступені нижче суверена
ПОПЕРЕДНЯ ІСТОРІЯ ВИПУСКУ ОБЛІГАЦІЙ	Недавній суверенний дефолт	Позитивна	Немає історії дефолтів	Недавні дефолти	Недавні дефолти
ПОТЕНЦІАЛ ЗАПОЗИЧЕНЬ**	Обмежений	Високий***	Високий	Низький	Низький
МОЖЛИВОСТІ ПОЛІПШЕННЯ КРЕДИТНОЇ ЯКОСТІ	Часткова кредитна гарантія з боку МБР (потенційно)	Суверенні гарантії	Суверенні гарантії	Суверенні гарантії - тільки для компаній державної власності	Суверенні гарантії - тільки для банків державної власності
МОЖЛИВОСТІ ПОЛІПШЕННЯ ЛІКВІДНОСТІ ОБЛІГАЦІЙ	Потенційно високі за умови запровадження ринка РЕПО	Потенційно високі за умови запровадження ринка РЕПО	Низькі	Низькі	Низькі
РОЗМІР ТРАНЗАКЦІЇ (ПОТЕНЦІЙНИЙ ОБСЯГ ВИПУСКУ ОБЛІГАЦІЙ)	Великий	Маленький	Великий	Маленький	Великий
ВАРТІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ СТРУКТУРИ	Низька	Низька Висока	Висока	Низька	Низька
РИЗИК ЯКОСТІ МОНІТОРИНГУ ТА НАГЛЯДУ	Нижче	Вище	Нижче****	Вище	Нижче
ВПЛИВ НА РОЗВИТОК РИНКУ «ЗЕЛЕНИХ» ПРОЄКТІВ	Вище	Вище	Вище	Нижче	Вище
ПОТЕНЦІЙНИЙ ІНТЕРЕС ІНВЕСТИТОРІВ	Вище	Вище	Вище****	Нижче	Нижче

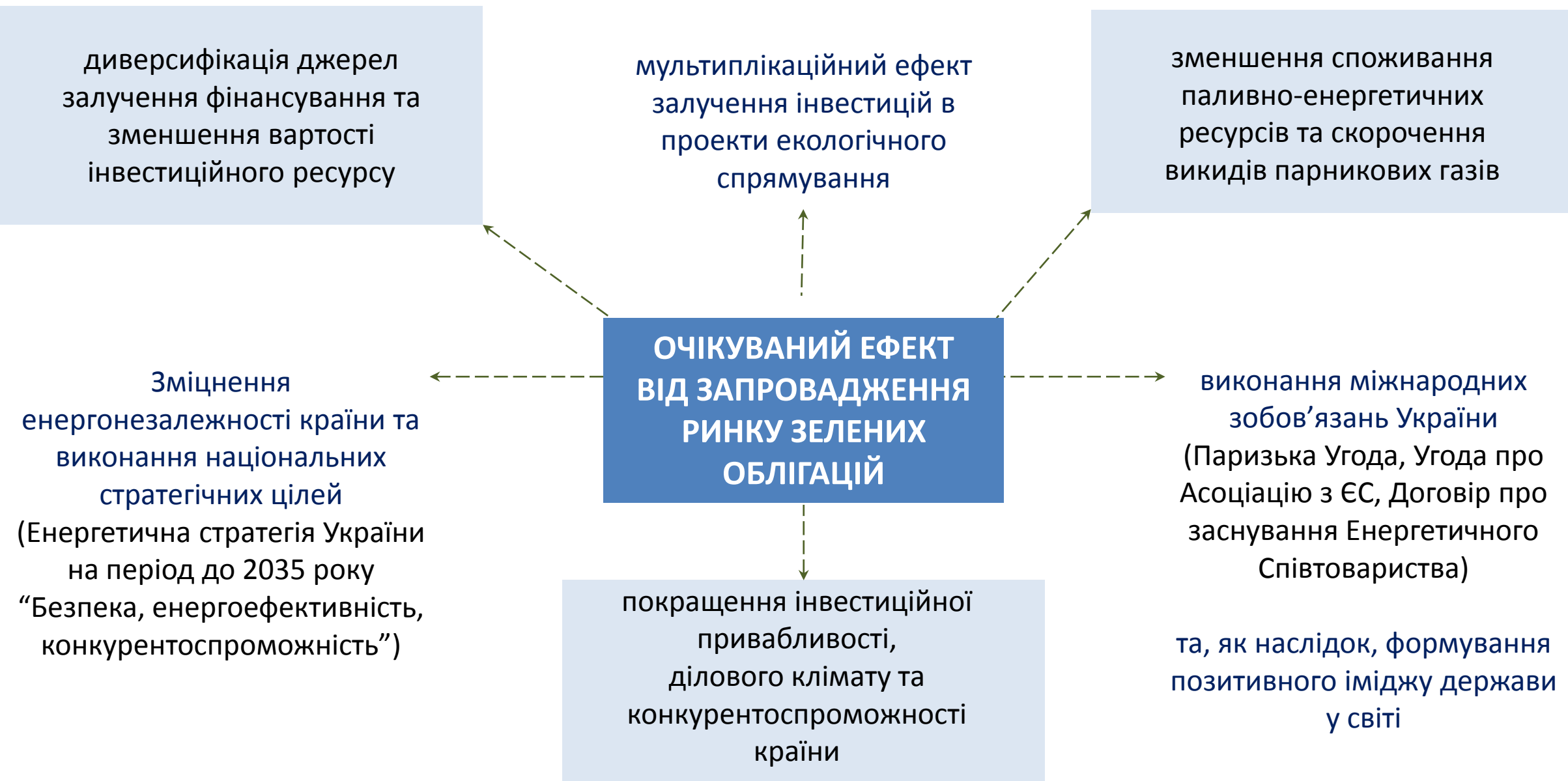
* потенційний рівень кредитного рейтингу за міжнародною шкалою для провідних представників сектору;

** відносний обсяг запозичень з урахуванням існуючого середнього рівня боргового навантаження;

*** крім міста Києва;

**** в залежності від наявності адекватної організаційної, операційної та фінансової моделі Фонду.

 Позитивна ознака
 Негативна ознака

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

**ДЕРЖЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ
УКРАЇНИ**

*Заступник начальника Управління реформування
сфери енергоефективності та енергозбереження*

АНДРІЙ ФРОЛОВ

Контакти:

+38 (044) 590-59-71

andriy.frolov@ukr.net